

Tugisüsteemid ja nende rakendamise kord Tallinna Tõnismäe Reaalkoolis

on korraldatud vastavalt Põhikooli- ja gümnaasiumiseadusele lõige 4 § 46, 47, 48, 51, 52, 53.

Tugisüsteem on suunatud haridusliku erivajadusega (HEV) õpilastele.

Haridusliku erivajadusega õpilane (HEV õpilane) on õpilane, kelle andekus, õpiraskused, tervises seisund, puue, käitumis- ja tundeeluhäired, pikemaajaline õppes eemalviibimine või kooli õppekeele ebapiisav valdamine toob kaasa vajaduse teha muudatusi või kohandusi õppe sisus, õppeprotsessis, õppe kestuses, õppekoormuses, õppekeskkonnas (õppevahendid, õpperuumid, suhtluskeel, tugipersonal, spetsiaalse ettevalmistusega pedagoogid).

Tugisüsteem on suunatud:

- andekatele õpilastele;
- õpiraskustega õpilastele;
- lugemis-, kirjutamis- ja kõneraskustega õpilastele;
- psühholoogilist tugi saavatele õpilastele;
- käitumisprobleemidega õpilastele;

Haridusliku erivajadusega õpilase õppe korraldamine.

Üldtugi

Üldist tuge rakendatakse õpilasele, kellel tekib takistusi koolikohustuse täitmisel või mahajäämus õpitulemuste saavutamisel.

- Tundides: õpilase toetamiseks pakutakse vajadusel individuaalset tuge klassis toimuva õppetöö ajal, õpetajapoolset individuaalset lisajuhendamist, lisaõppematerjal, rakendatakse kujundava hindamise meetodit.
- Tunniväline toetus: kõikidele õpiabi vajavatele õpilastele võimaldatakse osalemist konsultatsioonitundides ja pikapäevarühmas, järeleaitamisrühmades emakeeles, inglise keeles, saada logopeedi ja psühholoogi konsultatsioone.

Tõhustatud tugi

Tõhustatud tuge rakendatakse õpilasele, kes oma püsiva õpiraskuse tõttu vajab pidevat tugispetsialistide teenust ja/või individuaalset õppekava ühes, mitmes või kõikides ainetes. Tõhustatud tuge rakendatakse vajadusel ja/või koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel.

Vanema nõusolekul ja hariduslike erivajadustega õpilaste õppe koordineerija otsusel avab klassijuhataja HEV õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardi ning alustatakse pedagoogilis-psühholoogilise hinnangu koostamist, märgatakse õpiraskuste iseloomu, õpilase arendamist vajavaid külgi ning arengu tugevamaid külgi, millistele meetme rakendamises võib toetuda, antakse soovitusel. HEV koordinaator teeb ettepaneku juhtkonnale õpilase toetuse meetme rakendamiseks. Õpilane arvatakse haridusliku erivajadusega õpilaste hulka ja kantakse EHIS-sse. Tugiteenuse rakendamise tulemuslikkuse kohta märgivad kõik hariduslike erivajadustega õpilasega tegelenud õpetajad ja spetsialistid õppeaasta lõpus arengukaarti õpilase toimetuleku kirjelduse ja esitavad omapoolsed soovitusel, kavandatakse edasised tegevused: tugiteenuste lõpetamine; tugiteenuse jätkamine samal või tõhustatud viisil; täiendavate uuringute teostamine; tugiteenuste vahetamine või muu teenuse lisamine; ettepanek nõustamiskomisjoni suunamiseks vms.

Eritugi -õpilase arengu toetamine võrgustikutöös.

Õpilasele tõhustatud toe või eritoe rakendamine teostub koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel alusel (vt Innove, Põhja-Eesti Rajaleidja keskus, Tallinna Õppenõustamiskeskus). Kooli ettepanekul vanem algatab pöördumise nõustamiskomisjonile, kust saab vastavad soovitusel õppeprotsessi korraldamiseks ja toetuse meetmete rakendamiseks. Kool rakendab toetuse meetmeid vastavalt kooli võimalustele. Koostöös koolipidajaga kohandatakse ruume, vajalikke vahendeid, õppetegevuste sisu ja raskusastet sellisel määral, et see ei oleks vastuolus kooli õppekava ja arengukavaga. Nõustamiskomisjoni määratud tähtaja lõppemisel või vähemalt korra õppeaastas hindab haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija koostöös õpetajate ja tugispetsialistidega nõustamiskomisjoni soovitatud õppekorralduse või meetmete rakendamise mõju õpilase arengule ja toimetulekule ning teeb selle põhjal ettepanekud edasiseks tegevuseks, sealhulgas täiendavate uuringute läbiviimiseks või uute soovitusel saamiseks nõustamiskomisjoni poole pöördumiseks.

Tugiteenused:

Ainekonsultatsioonid

Ajutuste õpiraskustega õpilastele õppetöös järeleaitamine õppekavas nõutavate õpitulemuste saavutamiseks. Konsultatsioonides on õpilastel võimalik saada õpiabi, kui õpilasel on tunnis jäänud miski arusaamatuks, ta on puudunud, samuti võib õpilane sooritada tegemata või ebaõnnestunud kontrolltöid.

Õppimine pikapäevarühmas

Toimub õpetajapoolse toetuse ja õpiabi pakkumine väljaspool ainetundi.

Järelaitamiserühm (1. ja 2. , osaliselt 3. vanuseaste)

Ajutuste õpiraskustega õpilastele ning kujundamata õpioskustega õpilastele, kes vaatamata õpetajate abile vajab õpioskuste ja -harjumuste kujundamiseks toetavat õpet, selleks et omandada õppekavas nõutavate õpitulemuste saavutamist. Õppetöö toimub tunnivälisel ajal.

Tundidel:

- kujundatakse ja arendatakse õpi- ja kognitiivseid oskusi, arendatakse suulist ja kirjalikku kõnet.
- kujundatakse ja arendatakse ainepädevusi ning õppekogemusi.

Andekate õpilaste toetamine

Töö andekate õpilastega toimub nii ainetundides kui tunniväliselt. Andekate õpilaste arengut toetavad meetmed:

- lisatöö ainetunnis: keerukama raskusastmega ja ainekava laiendavad ülesanded, kaasahaaramisvõimalused ainetundides, edukas õpilane aitab õpetajat lisamaterjalidega tunni ettevalmistamisel;
- tunnivälise tegevus (aineringid, projektides osalemine, individuaalsed konsultatsioonid jms);
- ettevalmistav töö aineolümpiaadideks, konkurssideks ning osalemine koolivälistel ainealastel üritustel, võistlustel, konkurssidel;
- loovtööd kunstide alal;
- huvikool;
- projektiõpe;
- individuaalne juhendamine;
- psühholoogi tugi.

Andekate õpilaste puhul rakendatakse vajadusel individuaalset õppekava.

Logopeediline abi

Õppetöö kirjaliku kõne omandamise raskuste ületamine rühmas, suulise ja kirjaliku kõne korrigeerimine, kommunikatiivsete oskuste arendamine. Õppetöö logopeedilises rühmas eeldab diferentseeritud hindamist.

Individuaalne õppekava (IÖK)

Koostatakse vajadusel õpilasele, kellel on eriline andekus või õpi- ja/või käitumisraskused, terviserikked, puuded või kes on pikaajaliselt õpikeskkonnast eemal viibinud. IÕK loob õpilasele tingimused võimetekohaseks õppimiseks ja arenemiseks.

Kool võib teha õpilast õpetades muudatusi või kohandusi õpilase suhtes, kes vajab kooli õppekavast erinevat õppesisu ja tingimusi kas osaliselt või täielikult mõne aine või ainelõigu õppimisel.

Õpilaste võimeid ja individuaalseid iseärasusi arvestava individuaalse õppekava koostab aineõpetaja koostöös õpilase, vajadusel vanemaga kindlaks õppeperioodiks direktori otsusega.

Koduõpe/ühele õpilasele keskendatud õpe

Õppe korraldamine õpilase kodus õpilase vanematega kokkulepitud kohas väljaspool kooli-ruume. HEV õpilasele rakendatakse koduõpet tulenevalt tema terviseseisundist (rakendatakse nõustamiskomisjoni soovitusel). Tervislikel põhjustel koduõppel õppivale õpilasele koostab kool koostöös vanemaga tema võimeid ja erivajadusi arvestava individuaalse õppekava, lähtudes raviarsti või eriarsti ja nõustamiskomisjoni soovitustest ning temale kohaldatavas riiklikus õppekavas sätestatud kohustuslikest ainetest.

Huvitegevus

Huvitegevuse eesmärgiks on välja selgitada kõrgenud võimete ja huvidega õpilased ning võimaldada neil tegeleda huvialadega vabal ajal, aidata õpilaste eneseteostamisele kaasa. Aineringid toetavad koolis õppeprotsessi ja ennetavad õpilaste õpi- ja käitumisprobleeme ning aitavad andekatel õpilastel tegeleda süvendatult huvipakkuva ainevaldkonnaga.

Kooli ettevalmistusrühmad

Eelkooli programm on koostatud alushariduse põhimõtteid arvestades ja tagab sujuva sisseelamise kooliellu, andes positiivse õpikogemuse ning kollektiivis tegutsemise oskuse. Õppetöö toimub 3 korda nädalas vastavalt ettevalmistusklassi tunniplaanile. Tundides lapsed õpivad kuulama, vaatlema, võrdlema, jutustama, lugema, kirjutama, arvutama. Arendatakse õpilaste tunnetusprotsessi, kujutlusvõimet ning suhtlusoskusi. Kooliks ettevalmistamine sisendab kindlustunnet ning tugevdab eneseväärikuse tunnet.

Terviseprobleemidega õpilaste toetamine

Rakendatakse vajadusel individuaalne õppekava, koduõpe, tugispetsialistide toetus. Oluline on koostöö lapsevanemaga.

Käitumisraskustega õpilaste toetamine

Koostöö õpilase vanematega, probleemidest teavitamine (sissekanded e-kooli, vestlus vanematega), konsulteerimine. Õpilase suunamine koolipsühholoogi, juhtkonna juurde, õpilase

mitterahuldavate käitumise läbivaatamine õppenõukogus või hooldekogus, käitumise parandamisele suunatud programmi koostamine ja rakendamine, klassivälisest tegevusest aeglane eemalejäämine, õpilase suunamine alaealiste komisjonile.

Õpilase ja lapsevanema teavitamine ja nõustamine

Õpilaste ja lastevanemate teavitamine toimub koostöös klassijuhataja- ja aineõpetajatega. Informatsioon edastatakse e-kooli ja kooli kodulehekülje kaudu. Õpilase, vanema nõustamine toimub vastavalt vajadusele aineõpetaja, klassijuhataja, HEV koordinaatori kaudu. Kord aastas toimub arenguveestlus, kus osalevad õpilane, lapsevanem, klassijuhataja; vähemalt kord aastas toimub vanematekoosolek.

Tugisüsteemi osalejad

- klassijuhataja/klassiõpetaja/aineõpetaja
- haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija (HEVKO)
- koolipsühholoog
- logopeed
- sotsiaalpedagoog
- tervishoiutöötaja

Klassijuhataja/Klassiõpetaja/Aineõpetaja

- õpilase probleemide esmane märkaja, algatab õpilase haridusliku erivajaduse väljaselgitamist, korraldab konsultatsioone;
- kasutab tundides HEV õpilaste abistamiseks vajalikke võtteid (individuaalne lähenemine);
- analüüsib õpilasele osutatud õpiabi ning annab hinnangu valitud meetodite tulemuslikkusele;
- suhtleb perega, andes teada probleemsest valdkonnast ja kasutuselevõetud tugimeetmetest;
- vajadusel teeb ettepanekud tugisüsteemi spetsialistidele.

HEV õppe koordinaator: määrab direktor

- teeb koostööd aineõpetaja ja klassijuhatajaga toetust vajava õpilase väljaselgitamiseks ning teeb õpetajale, vanemale ja direktorile ettepanekuid koolis pakutavate õpilase arengut toetavate meetmete rakendamiseks või täiendavate uuringute läbiviimiseks;
- kaardistab koostöös tugisüsteemi spetsialistide ja aineõpetaja või klassijuhatajaga kooli haridusliku erivajadusega õpilased;
- tagab EHIS-e registri nõuetele vastava täitmise haridusliku erivajaduse osas.
- koordineerib tugisüsteemi koostööd koolis ja väljaspool kooli;
- jälgib õpiabi tõhusust; vajadusel kutsub kokku tugisüsteemi töögrupi;
- nõustab lapsevanemaid;

- teeb ettepanekuid juhtkonnale tugisüsteemide töö parendamiseks;
- vastutab tugisüsteemi tööplaani ja dokumentatsiooni täitmise eest;
- meetmete rakendamise perioodi lõpul hindab koordinaator koostöös õpetajate ja tugispetsialistidega meetme tulemuslikkust ning teeb ettepanekud vanemale ja vajaduse korral kooli direktorile edasisteks tegevusteks.
- nõustamiskomisjoni määratud tähtaja lõppemisel või vähemalt korra õppeaastas hindab koordineerija koostöös õpetajate ja tugispetsialistidega nõustamiskomisjoni soovitatud õppekorralduse või meetmete rakendamise mõju õpilase arengule ja toimetulekule ning teeb selle põhjal ettepanekud edasiseks tegevuseks, sealhulgas täiendavate uuringute läbiviimiseks või uute soovituste saamiseks nõustamiskomisjoni poole pöördumiseks.

Psühholoog:

- nõustab ja hindab õpilaste arengut mõjutavad tegurid (testimine, vaatlemine, intervjuerimine, hindamistulemuste analüüsimine);
- nõustab ja abistab klassijuhatajaid õpilase HEV küsimustes ja õpilase individuaalsuse väljaselgitamisel;
- osutab abi HEV õpilaste klassikollektiiviga kohanemisel, teeb ennetustööd koolikiusamise valdkonnas ja abistab konfliktsituatsioonide väljaselgitamisel ja lahendamisel;
- vastavalt vajadusele osaleb HEV-alastes vestlusingides ja nõustab lapsevanemaid kooliküpsuse ning HEV küsimustes;
- vajadusel esindab koolipsühholoog HEV õpilasi väljaspool kooli;

Logopeed:

- toetab õpilase arengut, aidates kaasa kõne valdkondade arengule, mis on vajalikud õppekava omandamiseks;
- osaleb erivajaduste väljaselgitamisel, logopeedilise abi planeerimisel ning korraldamisel;
- teeb koostööd kooli juhtkonna, õpetajate, lapsevanemate ja erialaspetsialistidega, et leida parimad võimalused lugemis-, kirjutamis- ja kõneraskustega õpilaste õpetamiseks;
- vajadusel teeb logopeed ettepaneku individuaalse õppekava rakendamiseks (sealhulgas diferentseeritud hindamiseks keeltes);
- õppeaasta esimese kolme nädala jooksul selgitab logopeed välja kõneravi vajavad põhikooliõpilased. Erilise tähelepanu all on esimese klassi õpilaste õpiabi vajaduste väljaselgitamine.
- teeb koostööd klassijuhatajate ja aineõpetajatega;
- toetab koostööd lapsevanematega, nõustab neid;
- abistab klassijuhatajat individuaalse arengukaardi täitmisel.

Sotsiaaltöötaja

- aitab lahendada konflikte, nõustab probleemidega lapsi ning nende vanemaid ja leiab probleemile optimaalse lahenduse;
- teeb tihedat koos- ja võrgustikutööd kooli personali ja piirkonna lastekaitsetöötaja, noorsoopolitsei, raviasutuste, Tallinna Haridusametiga ning noorsootöö institutsioonidega;
- korraldab õpilaste tegevus tunnivälisel ajal, mis on suunatud sotsiaalse kompetentsi suurendamiseks.

Tervishoiutöötaja

- nõustab õpetajaid ja tugisüsteemi liikmeid õpilaste terviseprobleemide küsimustes;
- osaleb tugisüsteemi koosolekutel;
- korraldab koostööd lapsevanemaga terviseprobleemidest teavitamiseks;
- korraldab haiguste ärahoidmisel valgustustööd õpilaste- ja vanematega.